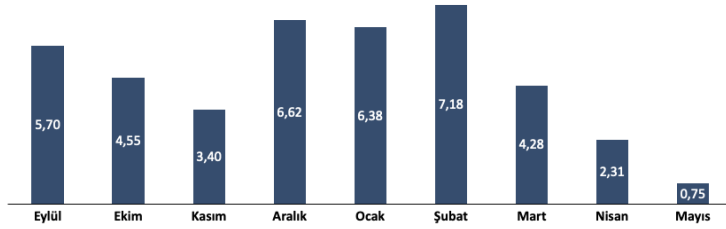

TEPAV Gıda Fiyat Endeksi (TEGE) ile 1-31 Mayıs 2024 döneminde aylık gıda enflasyon oranı %0,75 olarak hesaplanmıştır.¹ Taze sebzelerde fiyat düşüşleri öne çıkarken en fazla düşüş olan gıda ürünleri de sivri biber, kıvırcık, çarliston biber ve domates olmuştur. İşlenmiş ürünlerden sakız, tahin helvası ve kakao ile sebze ve meyvelerden limon ve elmada ise bir önceki aya göre yüksek fiyat artışları gözlenmiştir. Diğer taraftan, TEGE ile dokuz aylık birikimli gıda enflasyonunu %49,45 hesaplanırken ÜGE-Gıda (İTO) ile %47,33, CEFIS ile %50,10, Türk-İş mutfak enflasyonu ile %55,49 ölçülmektedir.

Şekil 1- TEPAV Gıda Enflasyonu (TEGE), %, aylık, Eylül 2023 – Mayıs 2024

Mayıs ayında TEPAV Gıda Fiyat Endeksi (TEGE) Nisan ayına göre %0,75 düzeyinde artmıştır.

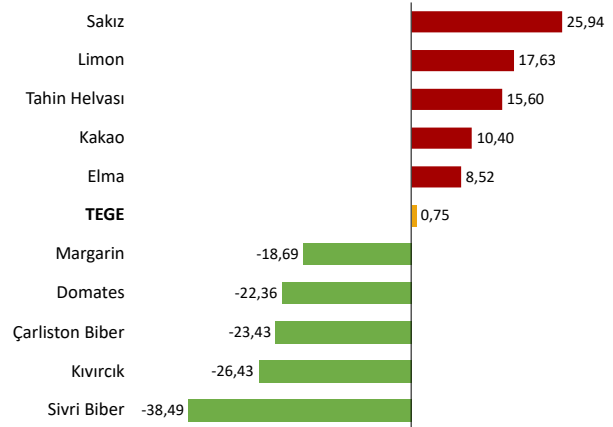
Aylık gıda enflasyon oranı 2023 Eylül ayından bu yana en düşük seviyesinde ölçülmektedir.

Kaynak: TEPAV

Şekil 2- TEGE, fiyatı en çok değişen ürünler, %, aylık, Mayıs 2024

Nisan ayında en yüksek aylık fiyat artışları %25,94 ile sakız, %17,63 ile limon ve %15,60 ile tahin helvasında gözlemlenmiştir.

Diğer taraftan fiyatı en çok düşen ürünler %38,49 ile sivri biber, %26,43 ile kıvırcık, %23,43 ile çarliston biber ve %22,36 ile domatestir.

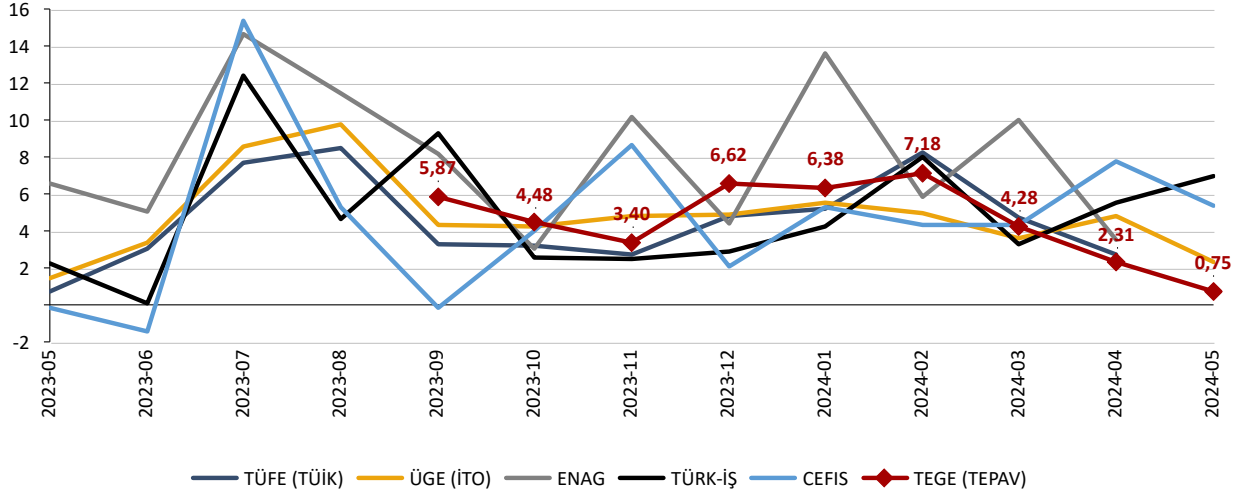

Kaynak: TEPAV

¹ TEPAV Gıda Fiyat Endeksi (TEGE)'nin yönetsel açıklaması bakınız: "TEPAV Gıda Fiyat Endeksi (TEGE)" TEPAV Değerlendirme Notu, Sayı: 202410. <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10702>

1-31 Mayıs 2024 dönemi için 1 Haziran 2024 tarihi itibarıyla diğer kuruluşlar tarafından hesaplanan gıda enflasyonu ÜGE-Gıda (İTO) ile %2,35, Türk-İş ile %7,02 ve CEFİS ile %5,37 düzeyindedir. TÜİK ve ENAG tarafından henüz veri açıklanmamıştır.

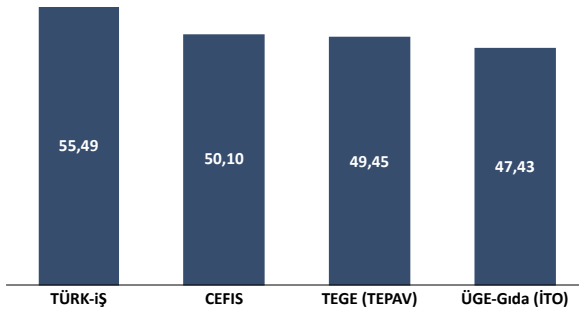
Şekil 3- Gıda enflasyonu, %, aylık

	2023-05	2023-06	2023-07	2023-08	2023-09	2023-10	2023-11	2023-12	2024-01	2024-02	2024-03	2024-04	2024-05
TÜFE	0,71	3,02	7,71	8,48	3,32	3,20	2,78	4,81	5,19	8,25	4,73	2,78	
ÜGE	1,50	3,37	8,61	9,77	4,31	4,28	4,84	4,90	5,51	4,98	3,62	4,84	2,35
ENAG	6,59	5,1	14,66	11,48	8,18	3,03	10,19	4,45	13,64	5,84	10,06	3,58	
TÜRK-İŞ	2,23	0,11	12,39	4,63	9,31	2,62	2,50	2,89	4,28	8,03	3,29	5,55	7,02
CEFİS	-0,16	-1,41	15,35	5,29	-0,11	3,99	8,67	2,10	5,31	4,33	4,34	7,82	5,37
TEGE					5,87	4,48	3,40	6,62	6,38	7,18	4,28	2,31	0,75

Kaynak: TÜİK, İTO, ENAG, TÜRK-İŞ, CEFİS ve TEPAV hesaplamaları

Şekil 4- Ağustos 2023 – Mayıs 2024, %

1 Haziran 2024 tarihi itibarıyla Ağustos 2023 – Mayıs 2024 dönemi birikimli gıda enflasyonu ölçümleri %49,45 (TEGE), %47,33 (ÜGE-Gıda), %55,49 (TÜRK-İŞ) ve %50,10 (CEFİS) şeklindedir.

Kaynak: TÜRK-İŞ, İTO, CEFİS ve TEPAV hesaplamaları

KUTU 1. Alternatif Gıda Fiyat Enflasyonu Göstergelerindeki Farklılıklar

Şekil 3'te sunulan alternatif gıda enflasyonu göstergeleri arasında amaç, yöntem ve kapsam açılarından önemli farklılıklar bulunmaktadır. Söz konusu farklılıklar nedeniyle ilgili göstergelerin aylık değişimleri ve eğilimleri TÜİK'in gıda ve alkolsüz içecekler grubu tüketici fiyat endeksi ile karşılaştırmaya tam olarak uygun değildir. Örneğin İTO'nun Ücretliler Geçinme Endeksi'nin (ÜGE) gıda harcamaları bileşeni TÜFE'nin gıda ve alkolsüz içecekler endeksi ile karşılaştırılmaktadır ancak iki gösterge ürün sınıflaması, ağırlık yapısı ve kapsamı itibarıyla birbirlerinden farklıdır. ÜGE'nin gıda harcamaları bileşeni "dışarıda yenen yemek" ve "tütün mamulleri ile alkollü içecekler" gruplarını kapsarken TÜİK'in endeksinde, adından da anlaşılacağı üzere, sadece gıda ve alkolsüz içecek ürünleri kapsamaktadır. Diğer taraftan, ÜGE sadece İstanbul'da belirli semtleri kapsarken TÜFE Türkiye genelinden fiyatları içermektedir.

Nisan 2024'te bir önceki aya göre TÜİK'in gıda ve alkolsüz içecekler endeksi yüzde 2,78, ÜGE'nin gıda harcamaları endeksi ise yüzde 4,84 artmıştır. TÜİK'in açıkladığı aylık gıda enflasyonunun İTO'nun açıkladığından düşük olması kadar iki serinin farklı eğilimler göstermesi de eleştirilmiştir. Oysa iki seri arasındaki sadece ürün kapsamı farkı giderildiğinde dahi serilerin benzer eğilimlere sahip olduğu görülmektedir. Şöyle ki, İTO'nun gıda harcamaları endeksiyle karşılaştırmak üzere TÜİK'in "gıda ve alkolsüz içecekler", "yiyecek ve içecek hizmetleri" ile "tütün ve alkollü içecekler" gruplarını kapsayan yeni bir endeks hesaplandığında iki seri arasındaki farkların kapandığı ve benzer eğilimler izlediği gözlenmektedir (Şekil 4). Gıda enflasyonu alternatif göstergeleri arasında öne çıkan diğer farklar ve bu farkların TÜFE ile karşılaştırılabilirlik durumuna etkileri, TEPAV'ın "Gıda Enflasyonu Göstergeleri Arasındaki Farklılıklar Üzerine" adlı [değerlendirme notunda](#) detaylı şekilde incelenmiştir.

Şekil 5. TÜİK ve İTO'nun gıda endekslerinin aylık değişimleri (%)